

Beretning LAFS generalforsamling 12 marts 2016

Det forløbne år har betydet en positiv udvikling for LAFS. Vi kan se tilbage på et år med et højt aktivitetsniveau, og hvor vi har fået styrket vores sekretariatsfunktion. Det har betydet, at vores service, vejledning og kontakt med vores medlemmer er blevet forbedret. På bisidderområdet har der været travlhed. Det er et udtryk for de mange udfordringer, som vore medlemmer oplever i disse år ift. Kontakter til kommuner og myndigheder og ift. Fortolkning af regler og bestemmelser, som bliver stadigt mere og mere komplicerede. Bisidderområdet er blevet væsentligt styrket efter afholdelse af et bisidderseminar i slutningen af september måned 2015, som har betydet, at flere har meldt sig som aktive bisiddere. Det er vi rigtig glade for i LAFS. Det betyder, at den bisidderstøtte, som vi kan give til vores medlemmer er blevet forbedret.

De mange aktive bisiddere, er en af kronjuvelerne i LAFS' arbejde.

Netværksgrupper

2015 blev året, hvor vi fik oprettet 2 nye grupper i henholdsvis Aarhus og Grindsted/ Billund. Det er en udløber af bisidderkurset, som blev holdt i efteråret, hvor to initiativrige medlemmer tog initiativ til ideen om nye grupper. Grupperne er såkaldte "netværksgrupper", som fungerer dels over Facebook, og dels med et møde cirka en gang om måneden, hvor debatten er fri og ikke nødvendigvis har en dagsorden.

LAFS har nu fem velfungerende grupper i Jylland og Fyn nemlig i Skive, Aarhus, Grindsted, Vejle og Odense/Fåborg Midtjylland. Det giver nogle muligheder for at lave aktiviteter, såsom besøg af forskellige personer, fx jobkonsulenter, psykolog m.fl.. Det er kun fantasien, der sætter grænser, og det kan finansieres af paragraf 18 midler, som LAFS sekretariat er behjælpelig med at søge. Leif, som er kontaktperson og i dialog med de lokale netværksgrupper, kommer gerne ud i grupperne og taler om det I kunne ønske jer at vide noget om.

Vi kan også arrangere cafemøder, debatarrangementer m.m., hvor medarbejdere fra sekretariatet kommer og fortæller om, hvad vi arbejder med i LAFS – herunder bla. i det udadvendte arbejde fx hvad reformen af førtidspension og fleksjob, samt de mange andre reformer betyder for LAFS medlemmer m.m.

I 2016 fortsætter arbejdet med at oprette nye grupper rundt i landet, så vi kan blive godt dækket ind. Det er et godt forum for os i hovedbestyrelsen ift. at møde vores medlemmer og snakke med dem om deres ønsker for foreningen LAFS.

Bisidderfunktionen

Der har i løbet af 2015 været udført 257 bisidderopgaver og 9 forespørgsler som vi ikke har kunnet dække.

I indeværende år har vi gennemført 15 bisidderopgaver, og 3 forespørgsler som vi ikke har kunnet dække.

I september måned afholdt vi et weekend - bisidderkursus for alle vore aktive bisiddere samt nye der var interesserede i at blive bisidder i LAFS.

Kurset blev holdt i Fredericia og der var deltagere fra hele landet, et flot fremmøde med 26 kursusdeltagere. Der var stor tilfredshed med kurset indhold og gennemførelse, men der var også et ønske om at undersøge muligheden for at afholde et kursus for erfarne bisiddere og et andet kursus for nye bisiddere.

Ved indgangen til 2015 havde vi 20 aktive bisiddere, efter vores kursus i september har vi nu 38 aktive bisiddere, tæt på en fordobling, som er et rigtigt godt skridt i den rigtige retning, så vi bedre kan dække vores medlemmer ind i forhold til bisidderønsker.

Den politiske situation

I forhold til at påvirke det politiske system og debatten i medierne må vi erkende, at der i 2015 har været mange konkurrerende dagsordener. Flytningestrømme, EU valg og de generelle nedskæringer på kontanthjælp mv. har fyldt meget i den politiske og offentlige debat.

Men vi har fra LAFS' side forsøgt at fastholde en politisk debat omkring konsekvenserne af reformen af førtidspension og fleksjob i den offentlige debat og gennem medierne.

Vi har blandt andet søgt og har haft foretræde for Folketingets beskæftigelsesudvalg i slutningen af november måned 2015. Her vi havde anledning til at påpege problemerne omkring minifleksjob, de manglende muligheder for at få etableret fastholdelsesfleksjob på hidtidig arbejdsplads (12 mdr. reglen), de fraværende kriterier for, hvornår man er berettiget til førtidspension, og hvornår man er berettiget til et fleksjob, som giver anledning til vilkårlighed og store forskelle i, hvorledes de enkelte kommuner håndterer og afgør sagerne.

Vi fremlagde også en række konkrete forslag for udvalget. Blandt andet at den såkaldte effektivitetsvurdering i forbindelse med etablering af fleksjob først bør finde sted efter 3 - 6 måneders ansættelse, hvor der har været mulighed for at tilegne sig erfaringer og fortrolighed med jobbet.

Samtidig påpegede vi nødvendigheden af, at spørgsmålet om en minimumsgrænse for fleksjob bliver diskuteret. Der er i dag en række eksempler på etablering af fleksjob på meget få timer om ugen for borgere, som tidligere ville få en førtidspension.

Endelig foreslog vi fra LAFS side, at det bliver muligt, at søge om fleksjob på det foreliggende grundlag. Muligheden at kunne søge førtidspension på det foreliggende grundlag, har altid været et effektivt retsmiddel i de tilfælde, hvor borgeren føler, at den kommunale sagsbehandling er gået i stå. På tilsvarende måde har vi foreslået, at det bør være muligt for den enkelte borger at søge fleksjob på det foreliggende grundlag.

Som ofte før, når man præsenterer problemer for politikere bliver det afsløret, hvor ringe konkret og detaljeret viden, politikerne har om konsekvenserne af og detaljerne i den lovgivning, de selv har været med til at beslutte. Det er naturligvis forstemmende, og stiller store krav til, at man

grundigt redegør for problemerne, som LAFS blandt andet har gjort gennem fremsendelse af et fyldigt materiale til Folketinget.

LAFS overvejer i løbet af året, at tage individuel kontakt til de politiske partier, som en opfølgning på vores foretræde.

I forbindelse med nyhedsbrevet februar 2016 har vi udsendt det notat, vi har udarbejdet til Beskæftigelsesudvalget i Folketinget.

Reformen: En spareøvelse - Hvordan er det så gået?

Januar 2013 trådte reformen af førtidspension og fleksjob i kraft. Det primære mål var at reducere antallet af tilkendelser af førtidspension kraftigt ved at indføre en ny ydelse, ressourceforløb på op til 5 år, som alle personer med reduceret arbejdsevne skulle gennemgå, inden evt. førtidspension. Det gjaldt navnlig "unge" under 40, der som hovedregel ikke skulle tilkendes førtidspension, men om nødvendigt forlænges i nye 5 årige forløb.

Denne tilsigtede effekt på tilgangen til førtidspension er ikke udeblevet. I løbet af reformens første år faldt antallet af nytilkendelser af førtidspension til det halve.

Antallet af borgere på førtidspension er faldet med 19.197 fra november 2011 til november 2014, mens op mod 8.000 ressourceforløb blevet iværksat. 2½ år efter reformen af førtidspension er det imidlertid kun 3,2 % af de afsluttede ressourceforløb, der er endt med beskæftigelse.

Samtidig indebar reformen en mærkbar ydelsesreduktion, idet ydelsen i ressourceforløb ofte svarer til kontanthjælp, hvor de pågældende tidligere ved tilkendelse af førtidspension ville fået en betydeligt højere ydelse. Bl.a. herved skulle de offentlige kasser netto spare 240 mio. kr. årligt på reformen. Reformens resultat har således være store forringelser for mennesker med stærkt reduceret arbejdsevne: Førtidspensionens tryghed og relativt bedre indkomstsikring blev erstattet af usikkerhed om fremtiden 5 år frem og dårligere forsørgelsesgrundlag. Da der også har været rejst kritik mod reformen for at afsætte for få økonomiske midler til ressourceforløbene ude i kommunerne, blev reformen kritiseret for at være en sparerøvelse

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) har i en undersøgelse beskæftiget sig med udviklingen og konsekvenserne af reformen på fleksjobområdet.

Undersøgelsen indeholder blandt andet følgende hovedkonklusioner:

- Personer ansat i fleksjob er generelt *tilfredse* med deres fleksjob. De oplever, at *jobkravene matcher* deres arbejdsevne, og at de *trives og er motiverede* i deres arbejde. De er overvejende tilfredse med *de faglige udviklingsmuligheder*, mens færre – især blandt fleksjobansatte med få timer – er tilfredse med mulighederne for at avancere på deres aktuelle arbejdsplads.
- Der er kommet en *ny gruppe borgere* i fleksjob efter reformen, der arbejder 10 timer eller derunder om ugen. De udgør 38 pct. af samtlige nyansættelser efter reformen. De adskiller sig fra andre fleksjob-ansatte ved at have en mindre arbejdsevne, et dårligere helbred og ved i højere grad hellere at ville have haft førtidspension end visiteringen til fleksjob. Derudover er de ældre, og de er oftere kvinder.

- Personer ansat i fleksjob efter reformen har- uanset timetal – et *lavere uddannelsesniveau* end de, der er ansat før reformen.
- Personer i fleksjob ansat i mere end 10 timer har oplevet en *forbedring af arbejdsevnen* siden visiteringen til fleksjob, mens fleksjobansatte ansat i få timer efter reformen samlet set angiver at have oplevet en forværring. Meget få personer i de undersøgte grupper forventer, at arbejdsevnen forbedres, og kun hver sjette af de fleksjobansatte med få timer forventer at forøge timetallet i løbet af de kommende 3 år.
- Personer i fleksjob • Det er til dels en *ny gruppe af virksomheder*, der ansætter personer i fleksjob efter reformen. En stor andel af de fleksjobansatte bliver ansat på de helt små private virksomheder, og det gælder i særlig grad personer ansat i få timer.
- Personer på *ledighedsydelse* adskiller sig fra personer ansat i fleksjob ved at have dårligere selvrapporтерet helbred og arbejdsevne, at have et lavere uddannelsesniveau, og ved at have oplevet mange fleksjob-skift. Halvdelen af personerne på ledighedsydelse frygter, at de får svært ved at få et fleksjob med de kvalifikationer og den arbejdsevne, de har.

”FASTHOLDELSE PÅ EGEN ARBEJDSPLADS I FREMTIDEN”?

I SFI's undersøgelsesrapport bliver der rejst en række problemstillinger. Blandt andet problematiseres spørgsmålet om det kraftige fald i antallet af fastholdelsesfleksjob.

Fra LAFS side har vi gentagne gange givet udtryk for store betænkeligheder ved kravet om 12.mdr. forudgående beskæftigelse under de sociale kapitler eller på særlige vilkår, før et fleksjob på egen arbejdsplads kan komme på tale. Vi opfatter diskussionen i konklusionen på SFI undersøgelse som en bekræftelse på vores synspunkter.

Fastholdelsesfleksjobbene udgør en mindre andel af fleksjobbene efter reformen end tidligere, hvilket som nævnt givetvis kan tilskrives, at personer med nedsat arbejdsevne efter reformen skal ansættes på virksomheden i et job under de sociale kapitler eller på særlige vilkår i 12 måneder, før et fleksjob på ”egen” arbejdsplads kan komme på tale.

Der er som nævnt blevet oprettet flere fleksjob efter reformen, især til personer med en meget begrænset arbejdsevne. Spørgsmålet er imidlertid, i hvilket omfang arbejdsgivere opretter job med skånehensyn uden brug af offentlige tilskudsordninger til de af deres egne medarbejdere, der har fået en nedsat arbejdsevne.

Fordelen ved at personer med nedsat arbejdsevne fastholdes på ”egen” arbejdsplads er ifølge resultaterne i denne rapport bl.a., at der er tale om en mere stabil ansættelse sammenlignet med situationen for personer, der ansættes på andre virksomheder. Arbejdsgiver kender arbejdstagers kvalifikationer og kompetencer, og arbejdstager kender arbejdsopgaver, arbejdsopgaver, kollegaer og arbejdspladskulturen – et godt kendskab, der formentlig kan bidrage til, at arbejdstagers potentiale udnyttes bedst muligt.

Hvis arbejdsgivere i højere grad end tidligere ansætter personer med nedsat arbejdsevne under de sociale kapitler, vil behovet for at oprette fleksjob falde. Hvis arbejdsgivere omvendt i stigende omfang vælger at afskedige medarbejdere, der får nedsat arbejdsevne, kan det potentielt føre til

spild af menneskelige og faglige ressourcer. Jobcentrene får i givet fald større udfordringer i forhold til dels at oprette flere nye fleksjob, dels at oprette fleksjob, som gør det muligt at udnytte den enkeltes ressourcer bedst muligt. Det er vores opfattelse i LAFS, at man bør fjerne bestemmelsen om 12 måneders forudgående ansættelse.

I en artikel i **Avisen.DK** har vi fra LAFS side kommenteret nogle af undersøgelsens resultater. Jeg har blandt andet givet udtryk for, at fleksjobbene med den nye ordning bliver smurt tyndere ud. Hvor en person tidligere blev ansat til 15 timer, får tre personer nu fem hver. Dette kan efter LAFSs mening være en del af hovedforklaringerne på, at flere har kunnet få fleksjob.

En øget arbejdsdeling forklarer imidlertid ikke det hele. Det er naturligvis godt, at personer med mindre arbejdsevne bliver inkluderet. Men det må ikke ske på bekostning af dem, som kan arbejde længere. Der har været nogle favorable tilskudsordninger, som betød, at man fik et større tilskud, hvis man ansatte flere på få timer frem for få til flere timer. Det betød, at folk med højere arbejdsevne ofte endte med at blive ansat til færre timer, end de egentlig ønsker.

Bonusordningen på de 20.000 kr. er bortfaldet i slutningen af 2015, da puljen var tom, og der er ikke i 2016 afsat midler til en ny bonus til arbejdsgivere der ansætter personer i fleksjob under 10 timer om ugen.

Et af de steder, hvor de nye fleksjobbere ender, er på mindre arbejdspladser. Ifølge SFI undersøgelsen er der nemlig en stigende interesse for folk i fleksjob hos små virksomheder.

De små virksomheder er specielt interesserede i at ansætte folk til få timer. Faktisk er flertallet af folk i fleksjob ansat i private virksomheder. Og af dem er omkring 60 procent ansat til mindre end ti timer.

Er ressourceforløb spild af samfundets ressourcer?

Analyser af konsekvenserne af den omfattende reform af førtidspensions- og fleksjobordningen er som sagt begyndt at dukke op. Beklageligvis synes det som om, at LAFS har haft ret i mange af vores forudsigelser omkring reformens negative konsekvenser. Blandt andet har vi givet udtryk for, at langt flere borgere burde tilkendes en førtidspension.

Ifølge Berlingske Tidende viser nye tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsen, at blot 31 ud af de 1129, der foreløbig har afsluttet et såkaldt ressourceforløb, er kommet i fast beskæftigelse, mens 115 er kommet i fleksjob. Kun 31 personer er altså kommet i fast arbejde som led i det storstilede beskæftigelsesprojekt, der skulle få de svageste danskere ud på arbejdsmarkedet eller i uddannelse frem for at lade dem blive parkeret på passiv forsørgelse, herunder førtidspension.

Samme billede går igen i en ny analyse fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA), der har undersøgt, hvad de 604 personer, der var i ressourceforløb i 2013 og 2014 lavede et halvt år senere. Blot 14 var kommet i job, 84 i fleksjob, mens 314 alligevel endte med at få førtidspension. Ingen var kommet i uddannelse.

Der har været bred politisk opbakning bag ressourceforløbene, der trådte i kraft 1. januar 2013. Idéen er, at unge og voksne under 40 år som udgangspunkt ikke kan få førtidspension, før de har været igennem et ressourceforløb. Forløbet foregår i kommunerne og varer mellem et og fem år. Det kan blandt andet være aktivitetstilbud eller mentorstøtte.

Der er knap 12.000 forløb i gang lige nu på landsplan, og 68 procent af dem har været i under et år. De forskellige analyser og konklusioner, som er fremkommet i den senere tid, er indgået som centrale argumenter i forbindelse med LAFS foretræde for beskæftigelsesudvalget i Folketinget.

Projektet "JOBALLIANCEN"

Landsforeningen af Fleks- og Skånejobbere har fået tildelt midler fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), til i samarbejde med Dansk Fibromyalgi Forening at gennemføre et projekt om, hvordan man kan inkludere ledige arbejdsmarkedsparete psykisk sårbare fleksjobbere på arbejdsmarkedet.

Jobcentrenes fleksjobambassadører har svært ved at hjælpe psykisk sårbare fleksjobbere med at få et job og mangler generel viden om dialogen med psykisk sårbare borgere. Det fremgår af en undersøgelse som Psykiatrifonden offentliggjorde i januar 2015. Projektet er planlagt til at vare 1½ år.

Det er planen, at 4 - 5 kommuner/jobcentre på landsplan indgår i projektet, samt at ca. 40 borgere med psykisk sårbarhed vil blive omfattet af projektet, svarende til ca. 8 - 10 borgere fra de enkelte udvalgte deltagende kommuner.

I forbindelse med projektet vil der blive udviklet et målrettet kursustilbud til jobcentermedarbejdere i de deltagende kommuner. Kursets formål er at opkvalificere jobcentermedarbejdere i forhold til arbejdet med at inkludere psykisk sårbare på arbejdsmarkedet. Kurset vil give en forståelse for udfordringerne med inklusion af psykiske sårbare, barrierer samt redskaber til dialogen med virksomheder omkring integration af psykisk sårbare.

Sideløbende vil der igennem hele projektperioden løbende blive holdt kontakt til de involverede psykisk sårbare potentielle fleksjobbere (coaching), og som en del af projektet vil der blive gennemført et kursus for de psykisk sårbare, arbejdsmarkedsparete borgere.

Projektet er fuldt finansieret af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), idet der dog vil være udgifter for kommunerne i form af tidsforbrug ved jobcentermedarbejderes deltagelse i kursusaktiviteter (1 - 2 dage) og sparring med projektgruppen i forbindelse med *gennemførelse af projektet*.

Vi har sammensat en meget kompetent arbejds- og projektgruppe, som i det næste år skal gennemføre projektet. Vores håb med at deltage i projektet er naturligvis at blive klogere og dygtigere til at servicere de af vores medlemmer, som er udfordret på grund af psykisk sårbarhed. Samtidig håber vi på at kunne finde nye veje, metoder og redskaber til at sikre psykisk sårbares adgang til arbejdsmarkedet.

Følgende medarbejdere er tilknyttet projektet:

Hans Dankert, Cand.techn.soc., projektleder, formand for LAFS

Judi Olsen, projektleder, sekretariatschef i Dansk Fibromyalgi-Forening

Hanne Rasmussen, sekretariatsleder i LAFS

Merete Hornecker, næstformand i LAFS

Anne Latour, selvstændig psykolog og underviser

Lisbeth Balslev, konsulent i Dansk Fibromyalgi-Forening

Nanne, socialrådgiver og konsulent, Dansk Fibromyalgi-Forening

Afslutning

På trods af de mange udfordringer LAFS og vores medlemmer har været udsat for i det forløbne år, må vi samtidig konstatere, at LAFS' evner og ressourcer set i forhold til at varetage vores medlemmers interesser er blevet forøget og forbedret.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke vores sekretariat og vores dygtige medarbejdere for det arbejde, som er udført i det forløbne år. Vi har i dag har en kvalitetsbevidst og effektiv organisation. At vi har fået mulighed for at ansatte Conni til varetagelse af opgaverne med vejledning, ansvar for Facebook mv. har yderligere bidraget til den positive udvikling.

Jeg vil også gerne takke vores frivillige uden hvis indsats, vi ikke havde en organisation som LAFS i dag. Det gælder i særdeleshed vores frivillige bisiddere, som udgør en hjørnesten i vores organisation, men også de frivillige, som i hverdagen har påtaget sig diverse opgaver for LAFS og vore medlemmer.

Endelig vil jeg takke vores værdifulde samarbejdspartnere advokatfirmaet Sirius-Advokaterne for deres støtte, erfaringsudveksling og engagement i sagen.

Til slut en tak til den nuværende hovedbestyrelse for arbejdet, engagementet og viljen til at finde løsninger på de udfordringer, vi i står overfor.

Tak for ordet
På vegne af LAFS

Hans Dankert